Plaatselijke aanduiding bouwhistoriemonument

Papengas 6

Aanwijzingsbesluit
n.t.b

ID-code
2843

Redengevende omschrijving van het bouwhistoriemonument

KORTE BOUWGESCHIEDENIS
Tijdens de middeleeuwen was de Lange Hezelstraat de centrale as van de stad. Deze straat was bebouwd met koopmanshuizen. De Papengas was een zijstraat van de Lange Hezelstraat waar de achterhuizen en pakhuizen behorende tot de koopmanshuizen op de Lange Hezelstraat zich bevonden. Tijdens de stadsbrand van 1534 brandden de toenmalige houten huizen op de Papengas bijna geheel af. Alleen een deel van het achterhuis op Papengas 3 bleef behouden. Ook Papengas 6 brandde geheel af. In de ondergrond van dit pand is nog een brandlaag van deze brand teruggevonden.
Na de stadsbrand werden de panden op de Papengas weer opgebouwd. Papengas 4 is meteen na de stadsbrand opgebouwd en Papengas 6 is daar later, mogelijk eind 16e eeuw, tegenaan gebouwd. Hierbij is de rechterzijgevel van Papengas 6 de gemene muur. Het onderste muurwerk van de voorgevel stamt uit die periode. Waarschijnlijk is de kap in de 17e eeuw verhoogd. Dit is te zien aan het afwijkende metselwerk en de 17e-eeuwse muurankers aan de bovenzijde van de voorgevel.
Op de kadastrale kaart van 1830 is te zien dat het perceel, waartoe Papengas 6 behoort, bestond uit een woonhuis op de Lange Hezelstraat 38, dit pand is al aangemerkt als gemeentelijk monument, een pakhuis, waarschijnlijk was dit het pand op de Papengas, en een pleziertuin. Dit alles was in het bezit van Hendrik Meijland, een koopman te Nijmegen. De pleziertuin was een hofje, dat werd ingesloten door bebouwing die vanaf Papengas 6 doorliep tot aan het weeshuis.
Toen in 1890 het pand op Papengas 8 in gebruik genomen werd als weeshuis is de bebouwing afgebroken en werd de pleziertuin gebruikt als speelplaats. Nu is de speelplaats een openbaar plein. In deze tijd is waarschijnlijk ook de noordgevel van Papengas 6 opnieuw gemetseld.
In 1978 zijn de panden op Papengas 6 en Papengas 8 gelijktijdig verbouwd. Tijdens deze verbouwing zijn er alleen kleine onderdelen aangepast. Er zijn een aantal openingen opnieuw dichtgemetseld. Deze waren eerder ook al dicht. Ook zijn een aantal balken vervangen in de balklaag van de verdieping.
Het pand is in 2000 verbouwd tot podium/theater, waarbij ook de nieuwe uitbouw aan de noordzijde is geplaatst. Hierbij is de noordgevel waarschijnlijk opnieuw gevoegd. Er is bij deze verbouwing een doorgang gemaakt naar het pand op Papengas 4. Verder is er een verhoging geplaatst aan de binnenzijde. De kapconstructie en de balklaag van de verdieping zijn vernieuwd. Hierbij zijn de dakpannen hergebruikt. Het is onbekend wanneer deze vernieuwing heeft plaatsgevonden.

OMSCHRIJVING VAN HET BOUWHISTORIEMONUMENT
exterieur
Het pand is gebouwd op een rechthoekige plattegrond onder een aan de linkerzijde afgewolfd zadeldak. Aan de rechterzijde deelt het pand een muur met Papengas 4. Het onderste muurwerk van de voorgevel stamt uit de bouwperiode. Het pand is verhoogd, dit is mogelijk gebeurd in de 17e eeuw. Dit is te zien aan het afwijkend metselwerk aan de bovenzijde van de gevel en de muurankers. De voorgevel bestaat uit twee ramen, een dubbele deur met houten latei en een enkele deur. Deze waren in ieder geval al aanwezig in 1975. De dubbele deur is in 1978 aangepast. De achtergevel had oorspronkelijk

Vervolgvel
1

vergelijkbare muurankers als de voorgevel. Deze zijn nu niet meer aanwezig en de muur is gepleisterd, waardoor ook bouwsporen in het metselwerk niet meer zichtbaar zijn. De rechterzijgevel is de gemene gevel met Papengas 4, deze is alleen vanuit het interieur zichtbaar. De linkerzijgevel bevat een uitbouw uit 2000. De muur is in die tijd ook opnieuw gevoegd. Het metselwerk in kruisverband stamt waarschijnlijk uit het einde van de 19e eeuw.

Interieur
In het interieur is het muurwerk met bouwsporen zichtbaar. Het metselwerk stamt uit de bouwperiode. De doorgang in de zuidgevel stamt uit de verbouwing in 2000 en de doorgang in de oostgevel stamt uit de verbouwing van 1978. Op de zuid-, oost- en westgevel is nog de aftekening van de hoogte van de begane grondvloer te zien, doordat de pleisterlaag hier stopt. De kapconstructie en de balklaag van de verdiepingsvloer zijn integraal vernieuwd. In de zuidoostelijke hoek van de ruimte bevindt zich een (beer)put, mogelijk 16e of 17e eeuws. De put is voorzien van een stortkoker.

WAARDERING
Het pand heeft stedenbouwkundige waarde, vanwege de parcellering die ontstaan is in de periode na de stadsbrand van 1534. Het is onderdeel van de middeleeuwse stadsstructuur van Nijmegen. Daarbij maakt het de structuur zichtbaar van koopmanshuis op de Lange Hezelstraat en pakhuizen en achterhuizen in de zijstraten, zoals de Papengas. Papengas 6 heeft bouwhistorische waarde, vanwege het muurwerk en de put met bouwsporen die de ontwikkeling van het gebouw tonen vanaf de 16e eeuw.
De bescherming heeft alleen betrekking op de parcellering, het muurwerk en de put.

Bronnen:
Kadaster

Kadastrale tenaamstelling	23 januari 2023
Kadastrale aanduiding	NMG00
Gemeente:	Nijmegen
Sectie:	C
Nummer(s):	8918

foto’s op vervolgblad

Vervolgvel
2

Voorgevel

Linkerzijgevel

Vervolgvel
3

Achtergevel (bron: Streetsmart)

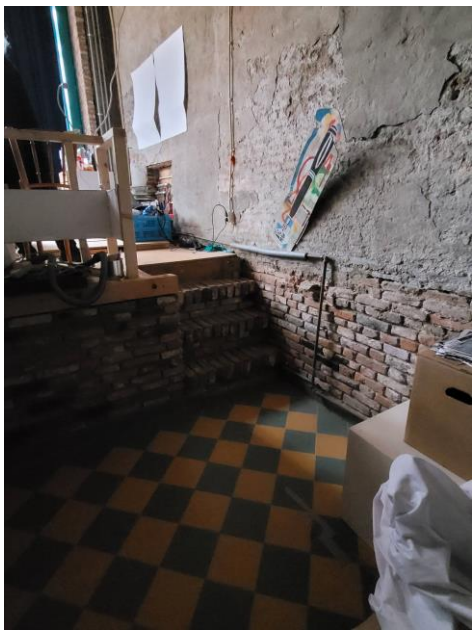
Detail voorgevel overgang metselwerk

Vervolgvel
4

Overzicht interieur

Details oostgevel begane grond vloer

Vervolgvel
5

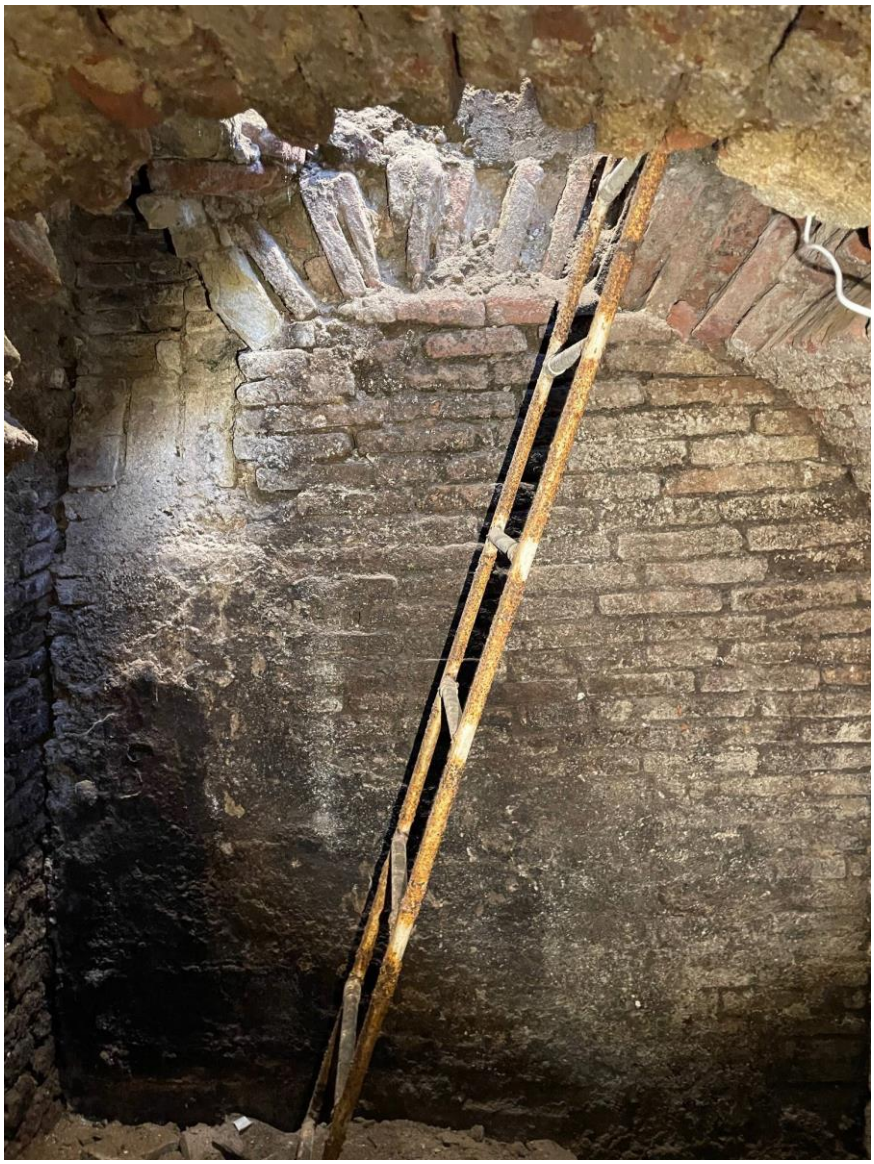
Detail metselwerk zuidgevel

Vervolgvel
6

Bovenaanzicht put

Vervolgvel
7

Binnenkant put met stortkoker linksboven

Vervolgvel
8

